

Matapoll, serrat, del te. de Tàrbena (XXXXI, 171.1, 176.2); i *El Morret de Matapóll*, te. Penàguila (XXXV, 43.17).

De l'ocell gallinaci, en canvi: *Matagallinera* a Cerdanya pot venir d'això en el sentit de boscúria de galls salvages (te. Odelló, cap a La Calma XXXIII, 114.17) i *La Portella Gallinassa* en el Canigó, entre *Sethomes* i *Tretzevents* (adj.GALLINACEA).

Matajudaica, veg.art. *Juic*

MATAMALA

1) El poble més alt del Capcir, a l'extrem S., entre grans boscos i en clima rigorós (dolent, per cert).

Pron. mâtémâlâ, allí 1931.

MENCIONS ANT. 965: *Matamala* (Abadal, *Eixalada*, p. 194); 966: id. (SerraV., *Pinós Mtpl.* III, 85); i així es repeteix el 1359 i 1395 (Alart *Doc.Ge.Hi.* 13, 30); 1359: *Matba mala* (CoDoACA XII, 123, i Alart I. c. 18.)

2) Esgl.rural i serra, en el Ripollès, te. Les Llosses (C.A.Torras, *Berg.* p. 121), oït *mâtémâlâ* a Ripoll i St. Quirze de B., *mâtemâlâ* a Borredà, Casac. 1920; així jo també en el lloc mateix (1934).

MENCIONS ANT. 1330: Ste. Marie de *Matamala*; 1332: eccl. de *Matamala* (Junyent, *Mi.Griera* I, 373 i 384).

3) Pda. del te. de Fórnoles (XXXVIII, 36.15).

4) Veïnat disseminat te. Caça de la Selva, oït. *mâtémâlâ* a Caça, Casac. 1920.

5) Mas en el veïnat de St. Bartomeu prop Banyoles, te. Porqueres (XLIV, 132); l'ermita de St. Bartomeu de *Matamala*, l'a. 1428 sofrí el terratrèmol (Fontserè-Iglésies, *Recopilació Sísmica*, 112 i 181).

6) El serrat de *Matamala*, veïnat del te. de St.Hilari Sacalm (GGC i mapa de la *Guia de les Guilleries*, C.E.C.); oït *al sãüt* (ras i curt) a can Ferrers te. Arbúcies (1932).

MENCIONS ANT. c. al S. XIII: «Mansum q. habeo in *Mathamala* --- in com. Ausonense, in parr. Sti. Hilarii de ipsa Calme» (Albon. *Cart. du Temple*, p. 81); 1522: Serra de *Matamala* o de la Cominal (CCandi, *St.Hil.Sacalm*, p. 92).

7) *Matamala*, lloc antic, te. Matadepera, a. 1019 (*BABL* VII, 403).

MATAMARGÓ

Poblet de cases escampades en el Solsonès, 7 k.SO de Cardona, agre a Pinós.

Pron.: *mâtémargó*, 1964, oït en l'enq. que hi vaig fer (XLVI, 100-101); C.A.Torras, *Pir.Cat.* VIII.

MENCIONS ANT. 1071: «Sti.Petri *Mathamargo*», cit.junt amb Peracamps (lleg. a l'Arx.de Sols.); 1113: «castello *Mata Morcons*» (*Cart.* St.Cugat III, p.23); 1154: *Matamargo*, i 1165 (amb error de còpia) *Mata*<ma>*rgo* (Kehr, *Papsturk.* pp.342 i 411); 1281:

Matamargó (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 52); 1359: *Matba Margo* (CoDoACA XII, 57); 1727(passim), 1730, 1733 (SerraV., *Pinós* i *M.* III, 229, 230).

ETIM.: compost amb el NP germ. MARIKÖ, ben documentat per Först. (1102), com derivat, normal, de l'arrel MARU (1099); la forma declinada de genitiu MARIKONS (en variant metafònica *Mer-*) és la que donà la variant *Matamorcons* de 1113, per assimilació.

10 MATAPLANA

Antic i famosíssim castell, pàtria de l'insigne llinatge que posseïa gran part de la serra de Mogrony i Castellar de N'Hug (fogar legendari del Comte N'Arnau [de Mataplana] de gegantina ressonància folklòrica i literària), avui reduït a una vetusta masia, on em vaig aixoplugar una nit de tempesta, l'any 1926: és a la vall de la Baga Llisa, en el costat esq., poc abans d'on desemboca el Torrent de Sant Òu, oït llavors *ə mâtəplána*. Nom al·lusiú al gran bosc o baga, damunt la qual es troba, que és 'llisa', 'planera'; 1174: Poncii F.*Mataplana* (*Cart.* de Poblet, 187). *Hug de Mataplana* c. 1200, el trobador enemic de Guillem de Berguedà, però cantat per aquest en un *Planys*, quan morí; 1344: «G.de Tr. beneficiat de St.Joan de *Mataplana*» i 1356: P.Capellà de S.J.de *Mat.* (SerraV., *Pinós* i *Mataplana* III, 1231), i les altres cites en el vol. I de l'obra. Veg. s.v. Urtx, les dades del temps en què passà a ser dels barons d'Urg.

30 MATA-RODONA

a) En el te. de Rellinars, gran mas abandonat, en una vall que baixa al N. a cosa de 2h30 de Sant Vicenç de Castellet i a mig camí del Coll de la Coma d'En Vila, per on es passa cap a Matadepera; «a *mâtərudónə*» oït allí (1924).

b) *Mata-redona* te. Guils del Cantó (XXXVIII, 7.8-9). També cogn. val.; i *Sa Mata-redona*, prop. de Capocorb, te. Lluçmajor (XLI.17)

40 *Mata-solana*, poblet de la Conca de Tremp, agre. a St. Salvador de Toló, oït *mátasolána*, a Palau de Noguera, Casac. 1920.

Matà, te. de Fortaleny, no ve d'això (arabisme, V. 45 *Almactā*)

MATALÍ

Nom de diversos llocs antics vora la ciutat de València; i NP molt estès i antic entre els valencians.

Figura en el *Rept.*: nom d'un carrer de la ciutat mora, *Çucac A-Matalli Ubéyax*, en el qual l'any 1238 es donaren 20 cases als homes *de Podio* (potser els que havien pres el Puig de Sta. Maria), ed. Bof., p: 531.7f; fora de la ciutat, però en tot cas a l'Horta i